

Elävä Kainuu Leader ry TOIMINTAKERTOMUS 2024

Leader-toiminta ja strategioiden toteuttaminen

Kainuussa molemmilla Leader-ryhmillä oli vuonna 2024 käytettävissä suurin myöntövaltuus kautta aikojen ja se viitti vaille täytettiin Elävä Kainuu Leaderissa. Tekniset ongelmat, käytännössä Hyrrän toimimattomuus loppuvuonna 2023, siirsivät hankekäsittelyä ja hakemusten hyväksyntöjä vuodelle 2024. Vuodelta 2023 siirtynyt myöntövaltuus ja vuoden 2024 iso myöntövaltuus loi positiivista painetta hanketyöhön, ja uutena hankemuotona tullut pienhankehaku innosti yhteisöjä kevään ensimmäisessä haussa ja määrällisesti hakemuksia saatiin paljon. Vuoden 2024 hakemusten määrä vähintäänkin tuplaantui verrattuna edelliseen vuoteen. Runsas hakemustenmäärä on positiivinen asia, mutta hakemusten käsittely vei enemmän aikaa henkilöstöltä sekä hallitukselta.

Edellisen vuoden toimintakertomuksessa on mainittu, että lähivuosien selkeästi keskeisimpiä toimia on rahoituksen hakemisen aktivointi ja hankkeiden mahdollisimman täysimääräinen toteuttaminen. Tähän voidaan todeta vuoden 2024 osalta, että aktivointityötä tehtiin paljon, yhteydenottoja toimistoon oli vuoden aikana 110 kappaletta. Keväällä ja syksyllä pidetyt paikalliset rahoitusinfot kunnissa ja yhdistysten illoissa varmistivat sen, että Leaderin rahoituksesta jaettiin tietoa toiminta-alueella runsaasti. Maksatuksen osalta hankkeet toteutuivat melkein täysimääräisesti, toteutumisprosentti oli 99,7.

Myöntövaltuus oli tarkoitus sitoa 100 prosenttisesti mukaan lukien vuodelta 2023 siirtynyt myöntövaltuus. Kehysseurannasta laskettuna sidottu myöntövaltuus oli 79,2 %. Ruokavirasto ilmoitti, että Leader-ryhmien vuodelta 2024 vuodelle 2025 siirtyvät rahoituskäyttöyritys- ja kehittämishankkeisiin ovat Elävä Kainuu Leaderin osalta seuraavat: maaseuturahasto 160 046,78 euroa ja valtio 163 037,59 euroa + yksityisrahoitus.

Rahoituskauden 2023–2027 strategian toteuttaminen

Toimintavuonna 2024 oli neljä hakujaksoa, jotka olivat avoimia kaikille hakemustyypeille. Vuoden ensimmäinen hakujakso päättyi 30.4.2024, ja siellä uutena hankemuotona oli tarjolla pienhankkeet, joita sitten haettiin ahkerasti (13 kpl). Pienhankkeita markkinoitiin hakijalle helpommalla byrokratialla. Pienhanke-nimitys tuli hankkeitten kustannusrajasta, joka on 1000–8000 euroa. Henkilöstölle niin sanottu kevyempi byrokratia ei näkynyt, sillä pienhankkeet vievät saman käsittelyajan kuin muutkin hankehakemukset. Hakemusten kasvanut määrä työllisti henkilöstöä ja esimerkiksi kehittämiselle jäi vain vähän aikaa. Lumoa Luontoon –teemahaku toteutettiin yhteistyössä Oulujärven ja Koillismaan kanssa alkuvuodesta. Teemahaulla aktivoitiin yhdistystoimijoita investoimaan paikallisiin luontokohteisiin elämysellisiä rakenteita. Harmittavasti pienhankehaku ei ollut vielä silloin mahdollista, mutta aihe koettiin mielenkiintoiseksi ja voi tuoda uusia investointeja myöhemmin.

Vuoden 2024 myöntövaltuutus oli 938 125,00 euroa (30,7 % kokonaismäärästä) ja sen lisäksi siirtyi vuodelta 2023 myöntövaltuutta Hyrrän teknisten ongelmia vuoksi.

Myönnetty myöntövaltuutus 2023 ja 2024

Kehys- vuosi	%osuus	EU 43%	Valtio 37%	Kunta 20%	TUJKI YHT.
2023	15,20 %	198 700,00	171 000,00	92 425,00	462 125,00
2024	30,86 %	403 400,00	347 100,00	187 625,00	938 125,00

Rahoituskaudelle 2024 hakemuksia jätettiin, hallitus puolsi ja ELYn laillisuustarkastuksen jälkeen hyväksyttiin yhteensä 56 kappaletta ja näiden lisäksi peruttiin hakemuksia seitsemän kappaletta. Perutut hankehakemukset johtuivat muun muassa ei tuettavasta toimialasta, kilpailutilanteesta tai puuttuvasta luvasta. Hallituksen pisteytyksessä neljä hankehakemusta ei saanut tarvittavaa pistemäärää, eli ne eivät saaneet puoltoa. Yritystukia haettiin ja hyväksyttiin 23 kappaletta ja suurin osa niistä oli käynnistämisen- ja kehittämistukia. Yksittäisiä isompia investointihakemuksia hyväksyttiin myös, näistä esimerkkinä ovat Kiekinkosken mökit Kuhmossa, Korpiporon Tmi Pölsyn maatilamatkailun monipuolistaminen Suomussalmella ja erikoispuusepän verstaan investoinnit

Ristijärvellä. Hanketukia puolettettiin ja hyväksyttiin 33 kappaletta. Alueitten välisiä hankkeita on yksi kappale, ja yhteistyökumppanina on Oulujärvi Leader ry. Kv-hanketta Suuri Luontoseikkailu – Exploring Nature nuorille valmisteltiin Elävä Kainuun, Oulujärven ja Koillismaa leadereitten kesken yhteistyössä.

Suurimpia yleishyödyllisiä hankkeita ovat Kuhmon yhdistystoiminnan kehittämishanke ja ampumaratahankeet. Uusia hakijoita oli 56,92 % hakijoista, joten 50 prosentin tavoite täytettiin. Leaderin henkilöstön yhteistyö ELY:n kanssa oli sujuvaa ja nopeaa. Tämä etukäteisyhteistyö nopeutti hankkeitten käsittelyä ELYn laillisuustarkastuksessa.

Yritys- ja hanketukien määrä 2024, hallituksen puoltamat ja ELYn hyväksymät

	Hyväksytyt kpl	%	hyväksytyt €	%
Yritystuet	23	41,1	192 437,71	21,3
Hanketuet	33	58,9	709194,91	78,7
Yhteensä	56	100,0	901 632,62	100,0

Yritystuista suurin osa oli euromäärällisesti pieniä valmistelu- ja tai kokeilutukia. Yritysten investointi- ja kehittämistyöhön vaikuttavat yleinen taloudellinen tilanne, kysynnän muutokset ja kustannusten kehitys. Kainuun Liiton tilannekuvan 20.12.24 mukaan Kainuun pk yrittäjien yleinen suhdannenäkymä (syksy 2024) on selvästi koko maata negatiivisempi (Kainuu -11, koko maa 0).

Painopisteittäin ohjelmakauden 2023–2027 strategia on toteutunut alla olevan taulukon mukaisesti. Taulukko sisältää hallituksen puoltamat ja ELYn hyväksynnän saaneet hankkeet. Euromääräisesti suurin painopistealue on *parasta paikallista*, mikä on tässä vaiheessa jo huomioitava paikallisessa kehittämistyössä strategian muiden painopisteiden tulostavoitteiden saavuttamiseksi.

Painopistealueitten toteutuminen

Yritys- ja hanketuet				
Painopiste	Ohj.kauden tavoite %	Hyväksytyt kpl (%)	Tuki yhteensä, myönnetty rahoitus €	Myönnetty rahoitus %
1 Parasta paikallista	40	33 (57,9)	545 904,49	60,5
2 Älykästä uudistumista	30	15 (26,3)	177 410,44	19,7
3 Vihreää viisautta	30	8 (15,8)	178 317,69	19,8
Yhteensä	100	56 (100)	901 632,62	100,0

Vuonna 2024 hyväksytyjen hankkeitten loppumaksuja maksettiin jo samaisena vuonna 2024. Näitä olivat lähinnä yleishyödylliset pienhankkeet ja yrityspuolen kokeilu- ja valmistelutuet. Ruokaviraston puolesta maksatuksen edellytykset olivat kunnossa vasta heinäkuussa 2024.

	Loppumaksu maksettu 2024 kpl	Loppumaksu €
Yritystuki	10	28 006,00
Hanketuki	16	106 178,88
Yhteensä	26	134 184,88

Päätyneitten hankkeitten toteutumisprosentti (maksatusprosentti) oli 100 % ja yritystukien vastaava 99,7 prosenttia. Tämä kertoo hyvin suunnitelluista ja resursoituista hankkeista.

Läpileikkaavien teemojen toteutumista seurataan rahoitettujen (kaikkien hallituksen puoltamien) hankkeiden ja yritystukien ao. valintakriteeristä saaman pistemäärän keskiarvon perusteella vrt. strategiassa asetettu tavoite. Hanke toteuttaa teemaa, mikäli keskiarvo on 2 tai yli.

Läpileikkaavat teemat ja niiden toteutuma alla mainitussa taulukossa.

Yritystuet 2024		Hanketuet 2024	
Läpileikkaava teema	Toteutuma% /Tavoite%	Läpileikkaava teema	Toteutuma% /Tavoite%
Osaaminen	34 / 50	Osaaminen	22 / 50
Yhteistyö	28 / 75	Yhteistyö	56 / 75
Tietoyhteiskunta ja uusi teknologia	16 / 50	Tietoyhteiskunta ja uusi teknologia	19 / 50
Vastuullisuus	31 / 75	Vastuullisuus	72 / 75
Nuoret	0 / 75	Nuoret	6 / 75

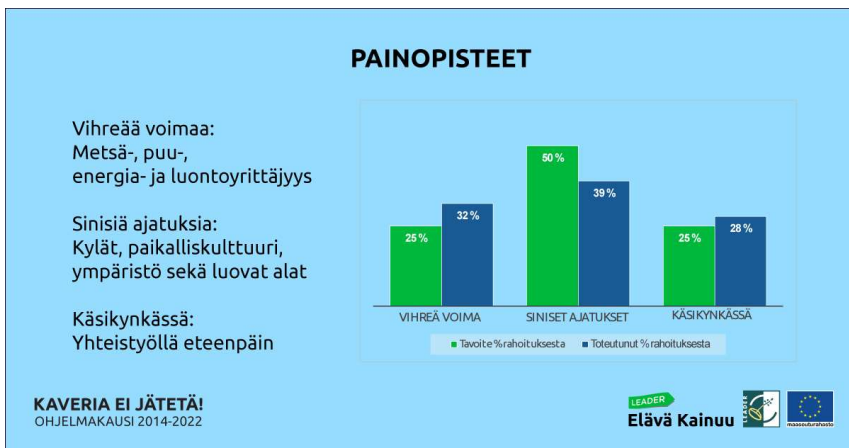
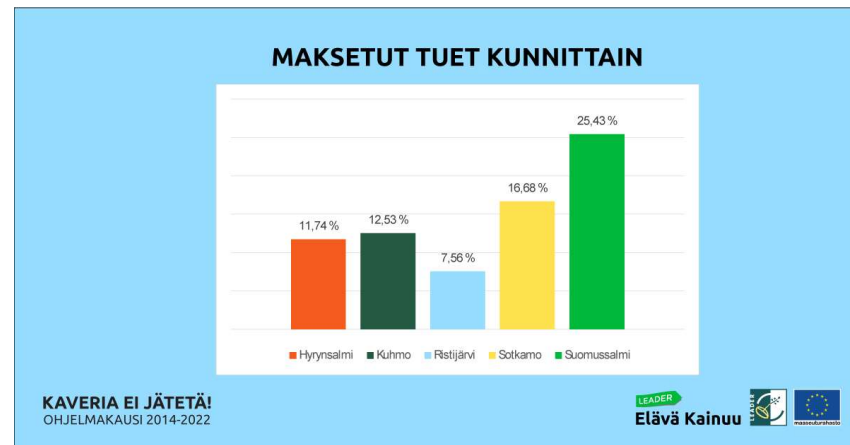
Maaseudun nuorten väheneminen ja poismuutto opiskelujen sekä työn perässä on haaste, joka vaatii moninaisia toimia nuorten sitouttamiseksi alueelle. ROJEKTI-rahoitus antaa nuorille mahdollisuuden vaikuttaa ja tehdä omia hankkeita, jotka vastaavat heidän tarpeisiinsa ja kiinnostuksen kohteisiinsa. Kokonaisvaltainen lähestymistapa, jossa nuoret otetaan aidosti mukaan ja tarjotaan heille tukea ja kannustimia, voi auttaa sitouttamaan nuoria maaseudulle ja saamaan heidät osallistumaan alueen kehittämiseen.

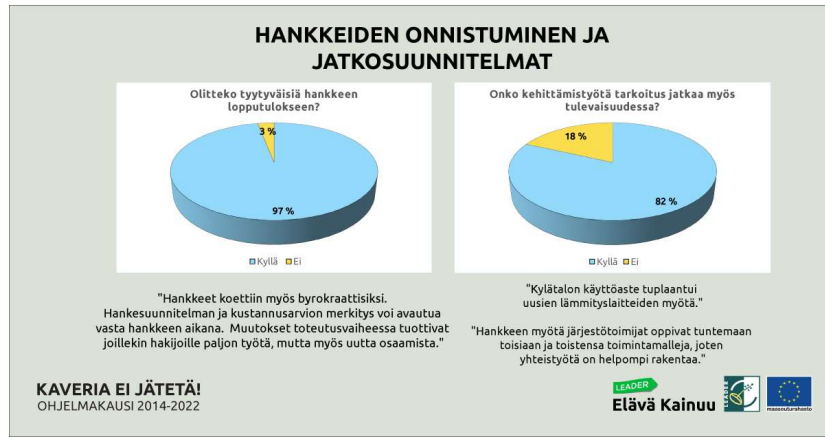
Ohjelmakauden 2014–2020 (2022) strategian toteuttaminen

Päätyneen ohjelmakauden 2014–2020 (2022) ”Kaveria ei jätetä” toiminta keskittyi vuonna 2024 yritys- ja hanketukikyselyihin, 2 v indikaattori kyselyihin sekä indikaattoritietojen ylläpitoon ja arkistointiin. Ohjelmakauden vaikuttavuusviestintää suunniteltiin, koska toimintarahaa palkkabudjetissa oli vielä mahdollisuuksia työntekijän palkkaukseen. Ohjelmakauden toimintarahaa haettiin ajalta 1.10.2023 – 31.7.2024 ja saatiin summa 49 068,49 euroa.

Vuosien 2014–2022 rahoituskehitys lisäkehyyksineen sidottiin täysimääräisesti jo vuonna 2022 ja myöntövaroista rahoituksen sai yhteensä 150 hanketta, 69 yritystukea ja 81 kehittämishanketta (joista kolme teemahanketta). Rahoitushakemuksia saapui vireille vuosina 2014–2022 kaikkiaan 226 kpl, teemahankkeiden alahankkeet mukaan lukien määrä on lähes 300 kpl. Rahoitetuista hankkeista ja yritystuista oli 31.12.2024 tilanteessa käynnissä vielä neljä kappaletta. Näiden hankkeiden kokonaistukimäärä sisältäen kuntarahaa oli yhteensä 58 000 euroa. Ohjelmakausi päättyi 30.4.2025.

Ohjelmakauden 2024–2020(2022) infograafit julkaistaan Elävä Kainuu Leader ry:n kotisivuilla ja sosiaalisessa mediassa huhtikuussa 2025, ja ne ovat seuraavat: kokonaiskuva, painopistealueitten toteutuminen, maksetut tuet kunnittain prosentuaalisesti, palautekyselyjen tulokset yritys- ja hanketukitoimijoilta, ohjelmakauden opit.

Vuoden 2023 kehittämishankeena palkittiin Kuhmon Reumayhdistys ry:n Potkua Pienhankinnoilla 2:n alahanke Omahoito-Terveysnurkan varustaminen. Hankkeella luotiin uutta hyvinvointitoimintaa Kuhmoon. Reumatuvalla voi istahtaa mukavasti ja mitata itsenäisesti verenpaineensa, ottaa jalkahieronnan, lainata aktiivisuusrannekkeen tai teettää kehonkoostumusanalyysin. Palvelua voi käyttää veloittuksetta. Omahoito-Terveysnurkan varustaminen mahdollisti hyvinvointi- ja terveystapahtumien järjestämisen muiden yhdistysten kanssa. Hanke on toteuttanut hyvin Potkua Pienhankinnoilla 2:n edellytyksiä. Se tuo uutta toimintaa, lisää yhteistyötä, vahvistaa osaamista, parantaa turvallisuutta ja edistää nykyaikaisten laitteiden käyttöä.

Yhdistyksen toiminta, hallitus, jäsenoiminta sen hallinto, laaturtyö ja vertaisauditointi

Yhdistyksen hallitus kokoontui vuoden aikana yhdeksän kertaa. Suurin osa oli live-kokouksia, mutta tarjolla oli myös Teams-yhteys kokouksen toimivuuden kannalta. Hallitus teki itsearviointin, joka lyhyesti käytiin läpi joulukuun kokouksessa. Hallituksen jäsenen osallistumisprosentti oli 79. Hallituksen uusille järjestettiin perehdytyskoulutus sekä lisäksi maaseutuverkosto järjesti hallitusten jäsenille kaksi yleistä koulutusta leader-toiminnasta, nämä toteutettiin teams-yhteydellä. Hallituksen kokoukset järjestettiin tuettujen hankkeiden toimipaikoissa, ja hanketoimijat esittelivät lyhyesti toimintansa. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Arto Tolonen Ristijärveltä.

Toimikauden 2024–2025 hallitusjäsenet (henkilökohtainen varajäsen suluissa):

Asukasedustus:

Kari Korhonen, Ristijärvi	(Pasi Laajala, Sotkamo)
Pirjo Väyrynen, Sotkamo	(Antti Kauppila, Ristijärvi)
Outi Karjalainen, Suomussalmi	(Kirsti Tolonen, Ristijärvi)

Yhteisöedustus:

Pertti Väisänen, Hyrynsalmi	(Kirsi Sahrman-Hauhia, Suomussalmi)
Matti Pesonen, Kuhmo	(Tuomas Piirainen, Sotkamo)
Philip Donner, Kuhmo	(Timo Mustonen, Sotkamo)

Paikallinen julkinen taho:

Kati Kaartinen, Hyrynsalmi	(Pia Määttä, Sotkamo)
Hannu Hälinen, Ristijärvi	(Pia Härkönen, Sotkamo)
Satu Anttonen, Suomussalmi	(Milla Veteläinen, Suomussalmi)

Ohjelmakauden 2023–2027 toimintarahaa on 903 783,78 euroa ja siitä on haettu ennakkoa vuonna 2023. Maksupäätöksen mukainen saatu ennakko on 334 400 euroa. Toimintaraharesurssit kattavat Leader-toiminnan hallinnolliset toimet. Vuonna 2024 pääasiallinen kulu muodostui henkilöstön palkoista. Henkilöstöön kuuluvat toiminnanjohtaja ja hankeneuvoja kokoaikaisina työntekijöinä. Vuoden 2024 alussa tapahtui iso muutos, kun yhdistyksen aiempi toiminnanjohtaja Paula Seppänen vaihtoi uusiin tehtäviin 1.2.2024 lähtien ja uusi toiminnanjohtaja Marja Tolonen aloitti 18.3.2024. Tämä vaihdos ja siitä aiheutunut kuuden viikon vajuus henkilöstössä lisäsi muun henkilöstön työkuormaa, joka tasaantui kesälomien jälkeen uuden toiminnanjohtajan osaamisen karttuessa.

Kirjanpito ja tilinpäätös oli hoidettu aiemmin yhdistyksessä, mutta se ulkoistettiin kilpailutuksen jälkeen vuoden 2024 alussa. Yhteistyö tilitoimiston kanssa on ollut ripeää ja toimivaa. Palkanlaskennan hoitaa yhdistyksen henkilöstö itse. Henkilötyövuosiksi muutettuna EKL työllisti 2,88 henkilöä, josta 1,85 kohdistui toimintarahalle (päättäneelle kaudelle 0,40 htv ja 2023–2027 toimintarahalle 1,45 htv). Yhdistyksen talous ja maksuvalmius on hyvä. Vuonna 2024 yhdistyksellä oli aktiivisena 2 eri toimintarahahanketta (4:llä eri kustannuspaikalla), joiden

MITÄ OPIMME HANKKEISTA?

- 📌 hyvä suunnitelma mahdollistaa onnistuneen lopputuloksen
- 📌 hankkeeseen on sitouduttava alusta asti
- 💡 uusia kehittämismahdollisuuksia löytyy matkan varrella
- 🔍 riskitekijät kannattaa kartoittaa laajemmin ja huolellisemmin jo suunnitteluvaiheessa
- 👥 yhteistyö on avaintekijä
- 📌 hakijaystävällinen lähestymistapa tukee onnistumista

KAVERIA EI JÄTETÄ!
OHJELMAKAUSI 2014-2022

LEADER
Elävä Kainuu

Palkitut hankkeet 2024

Elävä Kainuu Leader palkitsee joka vuosi esimerkillisen hanke- ja yritystuen. Elävä Kainuu Leader ry palkitsi vuosikokouksessaan huhtikuussa 2024 vuoden 2023 yritystoimenpiteenä Taipaleen lihasavustamon investointihankkeen, Lihansavustamon koneet ja laitteet (Kuhmo). Investoinneilla turvattiin toiminnan jatkuvuutta, lisätään tehostumista ja työhyvinvointia. Yrityksen asiakaskunta koostuu laajalta alueelta ja toiminnan kehittämiselle on ollut selkeä tarve. Investointi edisti paikallista jatkojalostusta ja lähiruuan tuotantoa ollen siten myös juuri Leader-rahoitukseen hyvin soveltuva toimenpide.

yhteensovitus sujui hyvin ja säädösten mukaisesti. Vuodelle 2025 aktiiviseksi jää enää siirtymäkauden Toimintarahat 4 sekä tilivuonna käynnistynyt toimintarahahanke.

Leader-ryhmän järjestämään TYHY-toimintaan osallistui henkilöstöstä toiminnanjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja. Marraskuussa järjestettiin toiminnan- ja puheenjohtajille Leader-päivä Helsingissä, päivän teemoina olivat hyvinvoiva työyhteisö ja ajankohtaiset asiat. TYHY-toimintatavat ja seuranta sovittiin henkilöstön kesken. Työntekijöillä oli käytössään tuki (E-passi) työhyvinvointia edistävään liikunta- ja kulttuuritoimintaan. Henkilöstö kokoontui kerran kuukaudessa tiimipalaveriin keskustellakseen ja jakaakseen ajankohtaista tietoa omilta alueiltaan. Hallituksen puheenjohtaja Arto Tolonen piti jokaisen henkilöstön jäsenen kanssa kehityskeskustelun huhti-toukokuussa 2024. Henkilöstö osallistui Ruokaviraston järjestämiin koulutuksiin säännöllisesti. Anne Kuvaja työskenteli yhdistyksessä koulutusosimuksella 12/2024 saakka, pääasiallisina työtehtävinä erilaiset hallintotehtävät.

Syksyn hakujaksot sovittiin toukokuussa 2024. Vuoden 2025 ensimmäisen puolen vuoden hakujaksot päätettiin lokakuussa 2024. Laatuksikirjaa päivitettiin uusien prosessien osalta. Jäseniä yhdistyksessä oli vuoden lopussa 87, tavoitteena oli 90 jäsentä 31.12.2024. Jäsenkirjeet lähetettiin maaliskuussa ja joulukuussa sähköpostitse.

Talous

Yhdistyksen taloustilanne on kokonaisuudessaan hyvä. Yhdistyksen vuoden 2024 tilinpäätös on 21 401,84 € ylijäämäinen. Tämä johtuu käyttötilikorkotuloista, joita tilivuodelle kirjattiin 20 631,21 €. Eri hankkeille / kustannuspaikoille on kohdistettu osuus yhteisistä kuluista (mm. palkat, vuokrat, puhelinluku jne.) toteutuneen työntekijän mukaisessa suhteessa ja ao. toimintojen suorat kulut aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

	2024	2023	2022
Kokonaistuotot	240 289,32	213 976,54	162 287,81
Kokonaiskulut	218 887,48	199 848,05	164 026,48

Yhteistyö ja Yhteistyöhankkeet

Yhteistyötä on tehty aktiivisesti entiseen tapaan tavoitteellisesti, tarkoituksenmukaisesti ja resurssien puitteissa. Elävä Kainuu Leader on edustettuna useissa maakunnallisissa yhteistyöryhmissä, kuten: asiantuntijajäsenenä maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä (MYRS), jäsenenä Kainuun maaseuturyhmässä, kulttuuriympäristötoimikunnassa ja Kainuun Liiton Kainuun suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arviointiryhmässä (SOVA). Yhteistyötä tehdään myös yritysten kehittämisen ja kansainvälisten asioiden edistämiseksi monien eri tahojen kanssa. Elävä Kainuu Leader toimii kylien edustajana Kainuun järjestöasianneuvottelukunnassa (JANE) maakunnallisen kylätoiminnan koordinoinnin myötä. Elävä Kainuu Leaderistä osallistuu toiminnanjohtaja tai hankeneuvoja Kainuun vesienhoidon yhteistyöryhmään vuosina 2024–2029.

Ohjelmakauden 2023–2027 strategiassa on painotettu yhteistyötä. **Oulujärvi Leader ry:n** kanssa aloitettu Tulevaisuuden Maalaisjärki selvityshanke aloitettiin huhtikuussa 2024 ja sen tavoitteena oli selvittää maaseudun palveluratkaisujen kehittämistä osana Älykäs Kylä -ratkaisua. Elävä Kainuu Leader ry hallinnoi hanketta ja projektin vetäjä toimi 50 prosentin työpanoksella, ja Oulujärvi Leader ry osallistui 20 prosentin resurssilla hankkeeseen. Hanke toteutti työpajat jokaisessa Kainuun kunnassa ja saadun informaation pohjalta suunnitteli jatkohankkeen sisältöä. Varsinaista Tulevaisuuden Maalaisjärjen jatkohanketta haetaan vuonna 2025, ja sen hallinnoi Oulujärvi Leader ry.

Kolmen suomalaisen Leader-ryhmän: **Oulujärven, Koillismaan ja Elävä Kainuun** yhteinen kv-hanke nuorille, Exploring Nature – Suuri Luontoseikkailu hankkeen rahoitus haettiin ELYstä. Hanketta koordinoi Koillismaa Leader ja hanketta edelsi Saksan Schwarzwaldin esiselvityshanke. Kansainvälisinä leader-kumppaneina on kolme saksalaista leader-ryhmää ja eurooppalainen nuorisoryhmä Young Explorers. Hanke on ympäristö-, ilmasto- ja luontoprojekti, joka toteutetaan yhteistyössä saksalaisten nuorten kanssa. Projektissa tutustutaan luontoon, kansainväliseen yhteistyöhön ja ympäristötietouteen.

Oulujärvi Leader hallinnoi Kainuun ja Koillismaan Kalaleaderia, jota toteutetaan 15 kunnan ja kuuden Leader-ryhmän alueella. Kalaleaderista voi hakea rahoitusta kalatalouden kehittämishankkeisiin. Aktivaattori myös neuvoa ELY-keskukselta haettavien Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston tukien hakemisessa. Kalaleaderin kokouksiin osallistui vuonna 2024 toiminnanjohtaja. Kokouksia pidettiin kolme kappaletta.

Muita yhteistyökumppaneita ovat **Kainuun ELY, ProYritysNyt, Business Kainuu, hanketoimijat ja sidosryhmät**. SavoKainuu leader-ryhmien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat ja toiminnanjohtajat kokoontuivat keväällä ja syksyllä yhteistyömerkeissä jakamaan omia kokemuksia ja käytänteitä hallitustyössä.

Kuntapalaverit kunnan- ja kaupunginjohtajien ja elinvoimapäälliköiden kanssa jatkuivat säännöllisesti keväällä ja syksyllä 2024. Asialistalla oli muun muassa haetut hankkeet paikkakunnittain, myöntökelys ja kuntien toiveet leader-ryhmälle. Syksyn palaverissa käytiin läpi ehdotus Nuorisoleader-toiminnan aloittamisesta Elävä Kainuu Leader ry:lle ja kunnat suhtautuivat asiaan myönteisesti. Uutena verkostoitumismuotona on järjestetty yhteistyöpalavereita kuntien elinvoimapäälliköiden kanssa yhteisten teemojen ja yhteistyöverkoston puitteissa.

Leader-ryhmä **Mansikka ry** on ollut tiivis yhteistyökumppani henkilöstölle leader-toiminnan kehittämisessä. Hyvät käytänteet ja toimintatavat on jaettu, esimerkiksi leader-ryhmän ja elinvoimapäälliköiden yhteinen työpaja/kokous. Saatu vertaistuki ja hyvät käytänteet ovat lisänneet henkilöstön tietoutta, ja antaneet perspektiiviä yhteisiin haasteisiin.

Rahoitusinfoja ja tukihakuihin liittyviä koulutuksia järjestettiin sidosryhmille ja hakijoille 16 kappaletta. Osallistujia oli kaikkiaan 127 miestä ja 197 naista, yhteensä 324 henkilöä. Nämä tehtiin yhteistyössä kuntien ja kyläyhteisöjen kanssa. Hanketoimijoille järjestettiin Paltamon Vaarankylällä lokakuussa yhteiset hanketreffit Oulujärvi Leaderin ja Kainuun ELYn kanssa. Teemoina olivat hanke-esittelyt, työpajat (hankkeen aloitus, jatkuvuus, viestintä) ja saatu palaute oli hyvä. Hanketoimijat jakoivat kokemuksia ja verkostoituivat päivän aikana.

Kainuun maakunnallinen kylätoiminta

Maakunnallisen kylätoiminnan valtionavun kustannukset noudattavat Suomen Kylät ry:n hallituksen tekemää päätöstä valtionavun kohdentamisesta maakunnallisille toimijoille lisätynä vuodelta 2023 käyttämättä jääneellä valtionavulla. Elävä Kainuu Leader ry on toiminut Kainuun maakunnallisena kylätoiminnan toteuttajana 1.4.2023 alkaen määräaikaisesti vuosi kerrallaan. Kainuun kylätoimintaa on toteutettu tiiviissä yhteistyössä Oulujärvi Leader ry:n kanssa. Kyläkoordinaattorina on toiminut Marjut Kyllönen. Valtionavulla toteutettu toiminta on ollut kyläyhdistysten neuvontaa ja koulutusta heidän tarvitsemissaan asioissa. Uusi yhteistyöverkostoja on luotu paikallistasolla sekä valtakunnallisesti. Toiminta-aikana on kartoitettu Kainuun kyläyhdistysten mielipiteitä ja ajatuksia maakunnallisen kylätoiminnan tulevaisuudesta. Toiminnan tavoitteena on ollut avoin monimuotoinen yhteistyö.

Toimintaa suunniteltiin yhdessä Kainuun kylätoiminnan kanssa, jossa on edustajat Suomussalmelta, Kuhmosta, Ristijärveltä, Puolangalta, Paltamosta, Sotkamosta ja Kajaanista. Kainuun kyläohjelma v. 2025–2027 työskentelyyn osallistettiin kyläyhdistystoimijoita yhteisillä työpajoilla sekä verkossa toteutetulla kyselyllä. Kylille oli tarjolla kyläkoordinaattorin kyläluotsi-palvelu, jonka puitteissa järjestettiin kaksi koulutusta. Kylätoiminta oli myös median kiinnostuksen kohteena, YLE Radio Kajaani haastatteli kyläkoordinaattoria maaseudun tulevaisuuden

muutoksesta. Suomen Kylät ry:n puheenjohtaja Arto Pirttilahti vieraili Kainuussa alkuvuonna. Pirttilahti tapasi vierailullaan Lentiiran ja Koskenkylän kyläyhdistystoimijoita sekä yhteistyöverkosta.

Kainuun Kylätoiminta järjesti opintoretken Pohjois-Savoon yhteistyössä Tulevaisuuden maalaisjärki -hankkeen kanssa. Retkelle osallistui 32 henkilöä Kainuun eri kunnista.

Kylätoiminnan tapahtumia alla

Tapahtuma	Määrä
Avoimet Kylät -päivä	12 kylää osallistui
Kyläillat	Kuhmo, SMO, Puolanka, PMO, KNI, RVI, HMI
Nettisivukoulutus teams:llä	3 koulutusta järjestettiin
Avoimet Joulukylät	7 kylää Kainuusta osallistui
Kainuun Vuoden Kylä 2024	15 kylää osallistui
Virtuaaliset Kyläkahvit touko-joulukuun	järjestettiin kerran kuussa, yhteensä 42 osallistujaa
Suomussalmen kyläparlamentti	yhteistyö SMI kunnan kanssa, 1 tilaisuus kevät 2024

Kylätoiminnasta tiedotettiin monipuolisesti ja aktiivisesti erilaisilla viestintäkanavilla. Kyläyhdistyksiä tiedotettiin suoralla sähköpostitiedottamisella sekä kuntien kyläasioista vastaavien viranhaltijoiden välityksellä. Kainuun kylätoiminnan kotisivuilla, Instagram ja Facebook -tileillä viestittiin aktiivisesti omista sekä yhteistyöverkoston tapahtumista.

Kainuun Kyläkirje ilmestyi seitsemän kertaa. Sähköpostikirjeessä tiedotettiin ajankohtaisista kylä- ja maaseudun kehittämiseen liittyvistä asioista. Kyläyhdistyksillä on mahdollisuus ilmoittaa omia tilaisuuksia Kyläkirjeeseen. Tilaajia kirjeellä on 120 hlö (12/24), kirjeen lukuprosentti on 73. Paikallislehtiä hyödynnettiin myös kylätoiminnan tiedonvälityksessä.

ROJEKTI-rahoitus

ROJEKTI-rahoitus on kuntarahoitteinen ja siihen on varattu 30 000 euroa, josta tällä hetkellä on jäljellä 29 000 euroa. Kohderyhmä on 12–20-vuotiaat, ja tarkoituksena on edistää nuorten aktiivisuutta ja osallisuutta paikallisessa ja alueellisessa kehittämisessä. Mainostuksesta ja jatkuvasta hausta huolimatta ROJEKTI-rahoituksen kyselyitä tuli vuoden 2024 aikana vain kaksi kappaletta, ja toinen niistä sai ROJEKTI-rahoituksen. Valitettavasti toinen ei täyttänyt kriteereitä. Tavoitteena oli saada viisi hanketta vuodelle 2024. Yhteistyö nuorisovaltuustojen kanssa ei lähtenyt liikkeelle resurssiongelmien takia. Vuonna 2025 on tarkoitus toteuttaa esiselvityshanke Nuorisoleader-toiminnasta luoden strategian, toimintamallin ja yhteistyöverkoston ja samalla pitää ROJEKTI-rahoitus aktiivisena alueen nuorille.

Viestintä

Tärkein viestintäkanavamme on nettisivustomme www.kainuuleader.fi, joka täyttää lain vaatimukset digitalisten palvelujen tarjoamisesta. Nettisivuilla uusia kävijöitä oli 2600 kpl. Kaiken kaikkiaan sivuilla vierailtiin 32 000 kertaa. Paikallislehdet ovat tärkeä viestintäkanava. Toiminta-alueella paikallislehtiä ovat Ylä-Kainuu, Sotkamolehti, Kuhmolainen, sekä paikallisjulkaisu Ristaos-lehti. Maakuntalehtenä toimii Kainuun Sanomat. Yhteistyössä Kainuun ELY-keskuksen ja Oulujärvi Leaderin kanssa julkaistava tiedotuslehti Vekkarit ilmestyi joulukuussa. Lehdistötiedotteita laadittiin 7 kpl. Lehtileikkeitä vuodelta 2024 kertyi kaikkiaan 69 kpl, joista vanhan ohjelmakauden 2014–2022 juttuja oli 3. Uuden ohjelmakauden juttuja oli 41 kpl. Kainuun kylätoimintaan liittyviä juttuja julkaistiin 19 kpl ja Tulevaisuuden maalaisjärkeen liittyviä juttuja 6 kpl.

Sosiaalinen media on Leader-konseptiin sopiva ja edullinen tapa viestiä toiminnasta. Elävä Kainuu Leaderin Facebook-sivustolla oli vuoden lopussa 685 seuraajaa ja uusia seuraajia 32. Vuoden 2024 aikana aktivoituimme Instagramin hyödyntämisessä, julkaisuja kertyi 37 kpl ja seuraajia oli 139 kpl. Vuoden aikana Facebookissa julkaisujen määrä oli 86 kpl. Facebookin kautta kattavuus oli 7200. Facebook-sivuston sisällönkatsojia oli 11 100.

Yhteistyötä kuntien viestintähenkilöiden kanssa tehtiin tiiviisti. He julkaisivat tiedotteita niin kuntien nettisivustoilla kuin omissa somekanavissaan. Hanketoimijoille sekä tapahtumien kohderyhmille (yrittäjäjärjestöt, kylä- ja yhdistystoimijat) tiedotettiin tilaisuuksista myös sähköpostitse. Kainuun maaseutuviestinnän koordinaattorina on toiminut Kimmo Rauatmaa ja olemme tehneet vahvaa yhteistyötä rahoitukseen liittyvän viestinnän saralla. Maaseutu.fi/kainuu sivustolla julkaistiin neljä kappaletta Elävä Kainuu Leader ry:n hankkeista ja rahoituksesta kertovaa juttua.

Hyväksytty hallituksen kokouksessa 25.2.2025. Allekirjoitettu sähköisesti.

Marja Tolonen
toiminnanjohtaja

Arto Tolonen
hallituksen puheenjohtaja